

vordering werd afgewezen, met dien verstande dat hij het recht kreeg om de in '35 gebouwde oven op eigen kosten uit het pand te verwijderen – daar had de bakker uit Diemen geen bezwaar tegen gehad.

De overname door het Distex van textielvoorraden uit Joods bezit leidde tot tal van gedingen. Dat het Distex zich tot die overname had geleend, werd door verschillende Kamers van de Afdeling Rechtspraak afgekeurd. Het Distex had de goederen doorverkocht aan niet-Joodse textielhandelaren en dezen hadden er in veel gevallen aanzienlijke winsten op gemaakt – zij werden nu door de Afdeling Rechtspraak verplicht, die winsten aan de Joodse textielhandelaren (of hun erfgenamen) af te staan.

Groter in aantal waren de gedingen tegen de levensverzekeringsmaatschappijen die levensverzekeringsspolissen van Joden hadden laten afkopen – zeker, zij hadden daarvoor de afkoopsommen aan Lippmann-Rosenthal betaald maar die afkoopsommen waren, zoals gebruikelijk, geringer geweest dan de totalen der betaalde premies zodat het feit van de afkoop in het voordeel was geweest van de maatschappijen. De billijkheid vergde dat iedere verzekeringnemer die in leven was gebleven, weer alle rechten en verplichtingen kreeg die uit de hem of haar ontnomen polis waren voortgevloeid, en dat, voorzover de verzekerden overleden waren, de verzekerde bedragen aan hun erfgenamen zouden worden uitgekeerd, anders gezegd: dat de verzekeringsovereenkomsten werden hersteld. In al die gevallen zouden de verzekeringmaatschappijen een vordering krijgen op de LVVS – welnu, het zag er in de begintijd naar uit dat de maatschappijen een aanzienlijk deel van de f 25 mln die zij hadden moeten betalen, niet terug zouden krijgen. Die billijkheid van het herstel der verzekeringsovereenkomsten werd door de maatschappijen niet ingezien – het bestuur van hun bedrijfsgroep ging er in maart of april '46 toe over, aan de Afdeling Rechtspraak een brief te sturen met allerlei argumenten waarom het beter zou zijn, de rechten der vroegere polishouders niet te herstellen. Cleveringa, toen nog voorzitter van de Afdeling Rechtspraak, zond die brief aan het bestuur terug, met klem protesterend tegen de op de Afdeling Rechtspraak uitgeoefende pressie – hij sprak van een 'poging tot inbreuk op de meest fundamentele beginselen der ordentelijke burgerlijke rechtspleging.'¹ Nadien werden, voorzover dat nodig was, met tal van uitspraken de vroegere polishouders of hun nabestaanden in hun rechten hersteld, met dien verstande dat de

¹ Brief, 12 april 1946, van Cleveringa aan het bestuur van de bedrijfsgroep levensverzekering (ARA, RvHR, Afd. Rechtspraak, centrale griffie, 3).